

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 โรงเรียนอนุบาลอำเภอดงกัสดำเนินงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามกรอบงานจำแนกเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 ด้านขั้นเตรียมการ
 - 1.2 ด้านขั้นการจัดประสบการณ์
 - 1.3 ด้านขั้นการประเมินพัฒนาการ
 - 1.4 ด้านขั้นปรับปรุงพัฒนา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 โรงเรียนอนุบาลอำเภอดงกัสดำเนินงานการประถมศึกษา และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 โรงเรียนอนุบาลอำเภอดงกัสดำเนินงานการประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การอบรมแตกต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดประสบการณ์ ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 โรงเรียนอนุบาลอำเภอดงกัสดำเนินงานการประถมศึกษา ของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์การอบรมแตกต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลอำเภอดงกัสดำเนินงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดประสบการณ์ ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนอนุบาลอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2543 จำนวน 23 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 46 คน แยกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 23 คน ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สอบถามระดับความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กับข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOWS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test และ Two-way ANOVA โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 โรงเรียนอนุบาลอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์กระบวนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 โรงเรียนอนุบาลอำเภอ จำแนกเป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน
 - 1.1 ด้านขั้นเตรียมการ จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการเตรียมการที่สำคัญ ดังนี้ เตรียมอุปกรณ์ของตัวการจัดปฐมนิเทศ ร้อยละ 100 พิจารณาเลือกครูที่มีวุฒิด้านปฐมวัย / อนุบาลศึกษาสอนชั้นอนุบาล ร้อยละ 95.15
 - 1.2 ด้านขั้นการจัดประสบการณ์ จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการจัดประสบการณ์ที่สำคัญ ดังนี้ ครูผลิตสื่อเอง ร้อยละ 100 จัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ร้อยละ 95.65 ห้องเรียนจัดมุมต่าง ๆ อย่างน้อย 3 มุม ร้อยละ 95.15 จัดประสบการณ์ตามเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด ร้อยละ 89.13 จัดให้มีสนามเด็กเล่น ร้อยละ 89.13 ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ด้วยตนเอง ร้อยละ 88.96 มีสหกรณ์ร้านค้า ร้อยละ 82.61 และได้รับวัสดุ - อุปกรณ์จากภายนอก ร้อยละ 82.22
 - 1.3 ด้านขั้นการประเมินพัฒนาการ จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการที่สำคัญ ดังนี้ จัดให้มีสมุดประจำตัวนักเรียน ร้อยละ 97.83 ใช้วิธีการ

ประเมินพัฒนาการด้วยการสัมภาษณ์ ร้อยละ 88.96 และจัดทำเอกสารรายงานต่อผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 78.

1.4 ด้านขั้นปรับปรุงพัฒนา จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีขั้นปรับปรุงพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ จัดประชุมอบรมเรื่องที่ต้องการ ร้อยละ 95.65 จัดให้มีการนิเทศภายในโดยผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 93.48 สังเกตการสอน ร้อยละ 82.61 และดำเนินการสรุปวิเคราะห์ผลพัฒนาเด็กเมื่อสิ้นภาคเรียน ร้อยละ 65.22

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับกระบวนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันทุกด้าน ยกเว้น ด้านขั้นปรับปรุงพัฒนา พบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 ข้อ คือ ข้อ 36 “การนำผลการประเมินไปใช้ใ้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดประสบการณ์” และข้อ 38 “การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมแก่บุคลากร” กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อทดสอบหาความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการอบรมแตกต่างกัน คือ 1 ครั้ง ระหว่าง 2 - 6 ครั้ง และมากกว่า 7 ครั้งขึ้นไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การอบรมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในด้านการประเมินพัฒนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มและรายคู่ความถี่การของ เซฟเฟ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การอบรม 1 ครั้ง และผู้บริหารที่มีประสบการณ์การอบรมมากกว่า 7 ครั้งขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การอบรม มากกว่า 7 ครั้งขึ้นไป มีความคิดเห็นด้วยมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การอบรม 1 ครั้ง ในด้านขั้นการประเมินพัฒนาการ ส่วนด้านอื่น ๆ เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่แล้ว ปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่าง

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนก่อนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์การอบรมแตกต่างกัน คือ 1 ครั้ง ระหว่าง 2 - 6 ครั้ง และมากกว่า 7 ครั้งขึ้นไป โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6. สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของผู้ให้ข้อมูล พบปัญหาที่สำคัญในแต่ละด้านดังนี้ ด้านขั้นเตรียมการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า จากครูที่มีวุฒิปฐมวัย / อนุบาลศึกษา ด้านขั้นการจัดประสบการณ์ ปัญหาที่พบคือ คุรุมีงานด้านอื่นมากทำให้การสอนไม่ต่อเนื่อง ด้านขั้นการประเมินพัฒนาการ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คุรุขาดความรู้ ความเข้าใจการประเมินตามสภาพจริง และด้านขั้นปรับปรุงพัฒนา พบว่า มีการนำเอาข้อมูลจากการวิเคราะห์ผลการพัฒนานำไปใช้ประโยชน์น้อย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย กระบวนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 โรงเรียนอนุบาลอำเภอ มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. ด้านขั้นเตรียมการ จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญในขั้นเตรียมการอย่างมาก โดยเฉพาะการเตรียมบุคลากร จะเห็นได้จากเกณฑ์พิจารณาคัดเลือกครูสอนชั้นอนุบาลศึกษา ลำดับ 1 พิจารณาผู้ที่มีวุฒิปฐมวัย / อนุบาลศึกษา ร้อยละ 95.15 และพิจารณาผู้มีประสบการณ์การสอนชั้นอนุบาลศึกษา ร้อยละ 86.96 เมื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความคิดเห็นด้วยในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีความตระหนักต่อความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เพราะการจัดการศึกษาระดับนี้ มีลักษณะพิเศษจากการศึกษาระดับอื่น ๆ จึงให้ความสำคัญโดยจัดครูที่มีความรู้ มีประสบการณ์เพื่อสอนชั้นอนุบาลศึกษา แต่สภาพปัจจุบันสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ มีครูที่มีวุฒิปฐมวัย / อนุบาลศึกษาเพียง ร้อยละ 2.82 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์, 2542 : 5) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย เกี่ยวกับปัญหาของผู้ให้ข้อมูลที่พบว่า โรงเรียนขาดครูที่มีวุฒิปฐมวัย / อนุบาลศึกษา สภาพดังกล่าวนี้ อาจส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

2. ด้านขั้นการจัดประสบการณ์ ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมตามเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด ร้อยละ 88.13 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรศักดิ์ เลี้ยววิจิตร (2532 : 151 - 152) ที่พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ที่เปิดสอนชั้นเด็กเล็กจัดกิจกรรมในแผนการจัดประสบการณ์เป็นหลัก

นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ร้อยละ 95.65 ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ร้อยละ 91.30 ซึ่งสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ที่ต้องการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคมและสติปัญญาและต้องพัฒนาเด็กให้มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่หลักสูตรต้องการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540 ข : 13) โดยรวมแล้วโรงเรียนใช้กระบวนการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย จัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นไปตามหลักการ จุดหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาของเพียเจต์และบรูเนอร์ (Piaget & Bruner) ที่ให้ยึดหลักการจัดประสบการณ์โดยคำนึงถึงตัวเด็กเป็นหลักและเป็นไปตามวัตถุประสงค์การศึกษาของบลูม (สุรชัย ไก้วตระกูล, 2529 : 24 - 26 ; อ้างถึงใน Bloom's Benjamin S. 1956) เมื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่ม ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีการพัฒนาบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษาด้วยการจัดประชุม อบรม สัมมนาอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นอย่างดี และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาโรงเรียนอนุบาลอำเภอ เป็นโรงเรียนเครือข่ายสหวิทยเขตต้นแบบจัดการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้บรรลุผล (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 ค : 6 - 7) ในขั้นการจัดประสบการณ์ มีข้อค้นพบที่อาจจะเป็นปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาคือ ครูมีงานอื่นมากทำให้ครูไม่มีเวลาเตรียมการสอน จัดกิจกรรมได้ไม่ต่อเนื่อง และข้อค้นพบอีกประการหนึ่ง คือ มีโรงเรียนจัดประสบการณ์ตามความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้ครูสอนหนังสือแก่เด็ก ร้อยละ 28.26 ซึ่งเป็นประเด็นที่จะต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้ถูกต้องต่อไป

3. ด้านขั้นการประเมินพัฒนาการ ผลวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ใช้วิธีการประเมินพัฒนาการแนวใหม่ คือ การประเมินผลตามสภาพจริง จะเห็นได้จากโรงเรียนมีการจัดทำแฟ้มสะสมงาน ร้อยละ 96.43 จัดให้มีเอกสารประกอบการประเมินพัฒนาการ ร้อยละ 82.61 ส่วนวิธีการประเมินพัฒนาการใช้วิธีการสัมภาษณ์ ร้อยละ 89.96 ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ร้อยละ 84.88 การสังเกตพฤติกรรม ร้อยละ 82.78 และการตรวจผลงาน ร้อยละ 79.23 แต่จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์อบรมแตกต่างกัน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การอบรมมากกว่า 7 ครั้งขึ้นไป มีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์

การอบรม 1 ครั้ง อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ได้เข้ารับการอบรม ตั้มนหาหลายครั้งได้ริบความรู้ เทคนิควิธีการใหม่ ๆ และนำไปพัฒนาการจัดการประสบการณ์ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ งามนิจ วิทยาบำรุง (2534 : บทคัดย่อ) ที่ว่านักบริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มุ่งเห็นการเสริมความพร้อมมากกว่าการสอนหนังสือให้เด็ก ข้อค้นพบที่เป็นประเด็นปัญหา คือ โรงเรียนขาดเครื่องมือประเมินพัฒนาที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิชัย ปานยิ้ม (2532 : บทคัดย่อ) ที่ว่าโรงเรียนไม่มีเครื่องมือประเมินพัฒนาการที่มีคุณภาพ เพราะขาดงบประมาณสนับสนุน และปัญหาอีกประการหนึ่ง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจการประเมินผลตามสภาพจริง เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ ปัญหาดังกล่าวอาจจะส่งผลทำให้การประเมินพัฒนาการเด็กได้ไม่ถูกต้อง

4. ด้านขั้นปรับปรุงพัฒนา ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีกระบวนการขั้นปรับปรุงพัฒนาที่ครอบคลุมต่อเนื่อง เห็นได้จากโรงเรียนมีกิจกรรมการนิเทศภายใน การพัฒนาครูผู้สอน การรายงานผลการพัฒนาการ กิจกรรมดังกล่าวโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ในระดับสูง แต่จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา พบว่า ด้านขั้นการปรับปรุงพัฒนา โดยรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ ข้อ 35 "การวิเคราะห์ผลการจัดประสบการณ์และเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้อง" ข้อ 37 "การจัดประสบการณ์เสริมให้แก่เด็ก เช่น กิจกรรมค่าย ฯลฯ" และข้อ 38 "การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมกับบุคลากร" ผลการวิจัยดังกล่าวนี้เป็นปัญหาที่ผู้ให้ข้อมูลได้เสนอไว้ คือ ครูมีงานด้านอื่นมาก แหล่งเรียนรู้มีไม่เพียงพอ อาจเป็นเหตุให้การปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวได้ผลไม่เต็มที่ ส่วนข้อค้นพบที่อาจจะเป็นปัญหาอีกประการหนึ่งคือ โรงเรียนขาดงบประมาณพัฒนาบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณีวรรณ นามโสม (2538 : บทคัดย่อ) ที่ว่าปัญหาที่พบการประเมินโครงการ การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ เป็นผลกระทบต่อความสำเร็จและประสิทธิผลของโครงการ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อค้นพบเกี่ยวกับกระบวนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ในแต่ละด้านที่หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบควรนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการศึกษาให้บรรลุผล กล่าวคือ ด้านขั้นเตรียมการโรงเรียนให้ความสำคัญต่อครูที่มีวุฒิ และประสบการณ์ที่ก่อนประถมศึกษาสอนชั้นอนุบาล

แต่ปรากฏว่าจำนวนบุคลากรด้านนี้ยังมีจำนวนไม่เพียงพอ จำเป็นจะต้องหาวิธีการจัดหาและ พัฒนาบุคลากรด้านนี้ให้มีจำนวนตามความต้องการโดยเร่งด่วน

ด้านขึ้นการจัดประสบการณ์ พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมทั้งภายในและ ภายนอกด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย จำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม และจัดแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ

ด้านขึ้นการประเมินพัฒนาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับ ก่อนประถมศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจการประเมินผลตามสภาพจริงยังไม่ชัดเจน และ โรงเรียนยังขาดเครื่องมือประเมินพัฒนาการที่เหมาะสม ปัญหาดังกล่าวนี้ ควรได้รับการ แก้ไขโดยการพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอนให้มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการที่ ชัดเจน ถูกต้อง สามารถสร้างเครื่องมือประเมินพัฒนาการที่มีประสิทธิภาพได้

ด้านขึ้นปรับปรุงพัฒนา พบว่า มีการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ผลการพัฒนา ไปใช้ประโยชน์น้อยและขาดงบประมาณพัฒนาบุคลากร ปัญหาดังกล่าวนี้ โรงเรียนควร กำหนดนโยบายและวางแผนงานด้วยข้อมูลจากสภาพจริง และเน้นการพัฒนาศักยภาพ ของบุคลากรด้วยการจัดงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ จึงจะส่งผลให้การจัดการ ประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 บรรลุผลตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนด อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการจัดการประสบการณ์ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 โรงเรียนอนุบาลอำเภอ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรมีการพัฒนาขยายโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้บริหารและครูผู้สอนอย่างเพียงพอ

1.2 การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีลักษณะพิเศษจากการศึกษาระดับอื่น ควรให้บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านก่อนประถมศึกษารับผิดชอบงาน และลดภาระงานด้านอื่นลง เพื่อให้ครูผู้สอนมีเวลาเตรียมการสอนและจัดกิจกรรมได้เต็มที่

1.3 จากข้อค้นพบที่เป็นปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถม ศึกษาประการหนึ่ง คือ ผู้ปกครองต้องการให้ครูสอนหนังสือแก่เด็ก จึงมีความจำเป็นที่โรงเรียน

หรือผู้รับผิดชอบจะต้องประชาสัมพันธ์ ซึ่งแจ้งให้ผู้ปกครองได้เข้าใจแนวคิด จุดหมายของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้ถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษากการพัฒนาหลักสูตรก่อนประถมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น